

PROGRAM WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNY
ZESPOŁU SZKOŁY PODSTAWOWEJ IM. SIERŻ. AK J. SIWAKA
WALIGÓRY” I PRZEDSZKOLA W BUCHCICACH
NA ROK SZKOLNY 2022/2023

*„W wychowaniu chodzi właśnie o to, ażeby człowiek stawał się coraz bardziej człowiekiem
(...), ażeby również umiał bardziej być nie tylko z drugim, ale i dla drugich.”*

JAN PAWEŁ II

Zgodnie z art.26 ustawy z dnia 14 grudnia 2016r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017r. poz.59) szkoła podstawowa od 1 września 2017r. realizuje program wychowawczo-profilaktyczny obejmujący:

- 1) treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów oraz
- 2) treści i działania o charakterze profilaktycznym dostosowane do potrzeb rozwojowych uczniów, przygotowane w oparciu o przeprowadzoną diagnozę potrzeb i problemów występujących w danej społeczności szkolnej, skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.

I. Wprowadzenie do programu

Zadania wychowawcze szkoły są podporządkowane nadrzędnemu celowi, jakim jest wszechstronny rozwój Ucznia w wymiarze emocjonalnym, społecznym, kulturalnym, moralnym, ekologicznym, zdrowotnym i intelektualnym. Szkoła jako środowisko wychowawcze ma za zadanie wspomagać uczniów w osiąganiu wszechstronnego rozwoju, kształtować właściwe postawy, umożliwić korygowanie deficytów w celu optymalizacji osiągnięć edukacyjnych uczniów oraz zapobiegać zagrożeniom poprzez profilaktykę, przeciwdziałanie istniejącym zagrożeniom i wsparcie uczniów, dzieci przedszkolnych w trudnych sytuacjach.

Program powstał w oparciu o wyniki obserwacji, badań ankietowych, rozmów i konsultacji z rodzicami, nauczycielami i przedstawicielami Samorządu Uczniowskiego.

II. Rozdział 1. Misja i wizja szkoły

Misja szkoły

1. Dążymy do wychowania ucznia mającego świadomość, że jest członkiem społeczności szkolnej.

2. Uczymy kochać, szanować i żyć kulturą i tradycją narodu polskiego, jednocześnie wychowujemy w poszanowaniu kultur i wartości innych narodów.
3. Wychowujemy ucznia świadomego i odpowiedzialnego, posiadającego wiedzę i umiejętności konieczne do przyszłego funkcjonowania we współczesnym świecie.
4. Zwracamy szczególną uwagę na rozwój fizyczny, psychiczny i duchowy naszych uczniów.
5. Propagujemy wśród uczniów zdrowy styl życia.
6. Dbamy o bezpieczeństwo uczniów.

Wizja szkoły

Nasza szkoła jest nowoczesną, przyjazną placówką, przygotowującą uczniów do kontynuowania nauki na kolejnym etapie edukacyjnym. Program wychowawczo- profilaktyczny szkoły ukierunkowany jest na ucznia, jego potrzeby. Realizacja programu ma umożliwić uczniowi wszechstronny rozwój. Uczniowie naszej szkoły wyrosną na ludzi mających poczucie własnej wartości i odpowiedzialności ze własne zachowanie. Wykorzystujemy najnowsze zdobycze techniki informacyjnej i informatycznej, stosujemy nowoczesne metody nauczania i wychowania, aby uczeń mógł rozwijać swoje zainteresowania, umiejętności, zdolności i pasje. W pracy z uczniem nauczyciel podejmuje twórcze działania, które pozwolą realizować misję szkoły. Nasi uczniowie będą świadomi nierozzerwalnego współlśnienia ze środowiskiem przyrodniczym, świadomi własnego pochodzenia, dumni z bycia Polakami, Europejczykami i członkami swojej "małej ojczyzny". Będą szanować kulturę i tradycję. Szczególnie dbamy o rozwój fizyczny, psychiczny i duchowy uczniów, aby w przyszłości propagowali zdrowy styl życia i potrafili dokonywać słusnych wyborów.

III. Rozdział 2. Zadania Szkolnego programu wychowawczo – profilaktycznego

1. Założenia ogólne

Zgodnie ze wskazaniami działalność wychowawczo-profilaktyczna w naszej szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganiu ucznia w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- 1) **fizycznej** - ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych,
- 2) **psychicznej** - ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmacnianiu zdrowia własnego i innych ludzi, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności; ukształtowanie postaw sprzyjających rozwijaniu własnego potencjału, poszerzanie kompetencji i świadomości znaczenia wsparcia w sytuacji kryzysowej osób z najbliższego otoczenia uczniów (rodziców, nauczycieli i wychowawców, specjalistów w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej, rówieśników),
- 3) **społecznej** - ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych; kreowanie postaw prospołecznych w sytuacji kryzysowej,

- 4) **aksjologicznej** - ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia, rozwijanie poczucia odpowiedzialności społecznej w sytuacjach kryzysowych zagrażających całemu społeczeństwu.

Szkoła prowadzi systematyczną działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną wśród uczniów, rodziców, nauczycieli i innych pracowników szkoły. Działalność ta odbywać się będzie w formie pogadanek, zajęć warsztatowych, treningów umiejętności, debat, szkoleń, spektakli teatralnych, festynów, a także w innych postaciach uwzględniających wykorzystywanie aktywnych metod pracy.

2. Zadania:

- ✓ budowanie postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu życia;
- ✓ kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie należy do jednych z najważniejszych wartości w życiu;
- ✓ wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną;
- ✓ kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole lub placówce, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami;
- ✓ przeciwdziałanie przemocy fizycznej, słownej i psychicznej oraz uzależnieniom;
- ✓ przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych;
- ✓ troska o szeroko pojęte bezpieczeństwo uczniów.

3. Cele szczegółowe:

Uczeń naszej szkoły:

- (-) jest życzliwy, dostrzega potrzeby drugiego człowieka,
- (-) udziela pomocy rówieśnikom,
- (-) szanuje ludzi i respektuje ich prawa,
- (-) jest tolerancyjny wobec drugiego człowieka;
- (-) jest odpowiedzialny,
- (-) potrafi rozwiązywać konflikty,
- (-) potrafi sobie radzić z trudnymi uczuciami (złość, gniew, strach),
- (-) jest asertywny,
- (-) jest wolny od uzależnień w tym od technologii informacyjno- komunikacyjnych i wie jak się przed tymi uzależnieniami chronić,
- (-) potrafi komunikować się z innymi, dyskutować, bronić i uzasadniać własny punkt widzenia,
- (-) godnie reprezentuje szkołę na zewnątrz,

- (-) kieruje się miłością do Ojczyzny, poszanowaniem dla polskiego dziedzictwa kulturowego przy jednoczesnym otwarciu na kultury Europy i świata,
- (-) czuje się bezpiecznie w swoim środowisku szkolnym,
- (-) odróżnia dobro od zła,
- (-) dba o swoje zdrowie, higienę osobistą, estetykę ubioru, pomieszczeń, przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny życia, a także ochrony przed chorobami zakaźnymi,
- (-) zna zasady ochrony zdrowia psychicznego, w tym w sytuacji kryzysowej wywołanej np. epidemią oraz czynniki chroniące przed zagrożeniami wynikającymi z długotrwałej izolacji społecznej i reżimu sanitarnego,
- (-) integruje się z rówieśnikami i prawidłowo funkcjonuje w zespole,
- (-) **właściwie reaguje na niepowodzenia,**
- (-) zna zasady savoir vivre'u oraz netykiety i posługuje się nimi na co dzień,
- (-) może rozwijać swoje zdolności i zainteresowania, być kreatywnym.

4. Model absolwenta.

Absolwent jest:

- 1) **aktywny**: posiada zainteresowania, pasje, jest twórczy, wykazuje się samodzielnością, jest ciekawy świata, korzysta z różnych źródeł informacji, wykorzystuje zdobytą wiedzę;
- 2) **odpowiedzialny**: umie samodzielnie rozwiązywać problemy, podejmuje działania i przewiduje ich konsekwencje,
- 3) **otwarty**: potrafi uważnie słuchać, rozmawiać umie współpracować w grupie, prezentuje swój punkt widzenia i szanuje poglądy innych;
- 4) **optymistyczny**: pozytywnie patrzy na świat, lubi siebie i innych;
- 5) **tolerancyjny**: szanuje inne rasy i nacje oraz ich poglądy, jest wrażliwy na potrzeby drugiego człowieka,
- 6) **świadomy swoich praw i praw innych ludzi**: zna swoją wartość, swoje prawa, zna i respektuje prawa innych.

5. Diagnoza sytuacji wychowawczej.

Każdego roku przeprowadzana jest diagnoza środowiska, analizuje się potrzeby i zasoby szkoły z obszaru wychowania i profilaktyki w szkole na podstawie:

- 1) Informacji od rodziców na temat oczekiwań w realizacji treści profilaktycznych i wychowawczych,
- 2) badań ankietowych skierowanych do uczniów i **rodziców** na temat aktualnej sytuacji uczniów,
- 3) spostrzeżeń wychowawcy na temat klasy,
- 4) analizy stanu wychowania w szkole:
 - (-) obserwacji bieżących zachowań uczniów na terenie szkoły, analiza uwag wpisanych do dziennika i zeszytów uwag,
 - (-) sprawozdań półrocznych i rocznych opracowanych przez wychowawców.

Z ankiet przeprowadzonych wśród uczniów klas II-VII we wrześniu 2022 roku wynika, że:

- Rodzice uważają, że działania realizowane przez szkołę w zakresie wychowania i profilaktyki są bardzo ważne; podobnie uważają uczniowie, wskazując jednak na kilka mniej ważnych dla nich działań, np. kształtowanie umiejętności społecznych (np. wzajemnego szacunku), rozwijanie kompetencji w zakresie bezpieczeństwa w sieci, wspomaganie indywidualnego rozwoju ucznia, wspieranie rozwoju intelektualnego, przygotowanie do odbioru dóbr kultury i sztuki.

-Uczniowie biorą aktywny udział w zabawach i wydarzeniach o charakterze integracyjnym, konkursach sportowych, konkursach wiedzy, wydarzeniach kształtujących postawy patriotyczne lub uroczystościach państwowych. Mniej aktywni są w działaniach charytatywnych oraz wydarzeniach kultywujących polskie tradycje. Wybór uczniów potwierdzają ankietowani rodzice, zwracając przy tym uwagę, że ich dzieci nie biorą aktywnego udziału w warsztatach, akcjach o charakterze profilaktycznym np. profilaktyka uzależnień.

- Zarówno rodzice jak i uczniowie potwierdzają, że czują się w szkole bezpiecznie, wszystkie dzieci są akceptowane w grupie rówieśniczej, wszystkie znają i stosują zasady kulturalnego zachowania się, co potwierdzają rodzice. Czterech uczniów niechętnie przychodzi do szkoły.

- Nikt z uczniów nie miał do czynienia w szkole z używkami (alkohol, papierosy, substancje psychoaktywne), 16 % rodziców (3) uważa jednak, że dzieci miały kontakt w szkole z używkami. Jeden uczeń zaznaczył, że spotkał się z prześladowaniem w Internecie, 2 rodziców stwierdziło, że ich dziecko było prześladowane w Internecie. Największy problem stanowi agresja fizyczna i słowna, co potwierdzają zarówno dzieci jak i rodzice.

- Ponad połowa ankietowanych uczniów (13) spędza przed komputerem godzinę lub mniej dziennie, z czym nie zgadzają się ankietowani rodzice twierdząc, że dziecko spędza od godziny do 2 godzin dziennie. Jedno dziecko spędza 3 godziny i więcej przed komputerem.

- Uczniowie najczęściej wykorzystują komputer do nauki i gier oraz spędzania wolnego czasu, co potwierdzają rodzice.

- Uczniowie za najważniejsze wartości uznają rodzinę, bezpieczeństwo, zdrowie i uczciwość. Rodzice natomiast za najważniejsze wartości dla ich dzieci uznali: rodzinę, bezpieczeństwo, przyjaźń i szacunek.

- 13 rodziców uważa, że nie ma żadnych problemów występujących w szkole w zakresie profilaktyki i wychowania. 6 procent (1 rodzic) uważa, że dziecko jest traktowane stronniczo w zakresie oceniania, powinno się motywować uczniów, zwracać uwagę na problemy wulgaryzmów w szkole; jako problem wskazano także brak codziennej świetlicy do 15.30. Jeden rodzic jako potrzebę w zakresie wychowania wskazał oficjalne potępienie negatywnych zachowań jednych uczniów wobec drugih, nie ignorowanie takich zjawisk.

Diagnoza wskazuje z kolei na niską motywację do nauki, niskie potrzeby edukacyjne u części uczniów oraz stosowanie wśród uczniów przemocy słownej.

Rekomendacje:

1) Nadal należy kontynuować działania i programy w zakresie profilaktyki uzależnień zwłaszcza od Internetu zawarte w Szkolnym programie wychowawczo – profilaktycznym.

2) Motywować uczniów do udziału w działaniach charytatywnych oraz wydarzeniach kultywujących polskie tradycje.

3) Kształtować nawyk prawidłowego i kulturalnego zachowania się w Internecie oraz krytycznego podejścia do treści publikowanych w Internecie i mediach społecznościowych.

4) Należy, poprzez działania wychowawców, dotrzeć do wszystkich uczniów z przesłaniem, że nikt nie powinien w razie problemów podejmować się samotnego ich rozwiązywania – bez wsparcia osób dorosłych. Trzeba przypominać, że zarówno wychowawca, jak też pozostali nauczyciele oraz specjaliści zatrudnieni w szkole, w tym pedagog specjalny, zawsze służą uczniowi pomocą w trudnościach szkolnych.

5) Należy nadal motywować uczniów do rozwijania pasji, zainteresowań i aktywności sportowej poprzez udział w zorganizowanych w szkole zajęciach i poprzez samokształcenie.

6) Zorganizować zajęcia warsztatowe dla uczniów dotyczące radzenia sobie z emocjami i kulturalnego ich wyrażania.

6. Kryteria efektywności

1. Wszyscy uczniowie naszej szkoły są poddani oddziaływaniom tego programu.
2. Wszyscy nauczyciele realizują *Program wychowawczo - profilaktyczny*, a w szczególności nauczyciele wychowawcy uwzględniają jego treści podczas planowania i realizacji klasowych planów pracy.
3. Rodzice uczniów naszej szkoły znają i akceptują program oraz czynnie współpracują przy jego realizacji.

W szkole pamiętamy o tym, aby dawać uczniom zachętę, uczyć je śmiałości, w pełni je aprobować. Uczniowie mogą uczyć się lubić samych siebie. Często słyszą słowa uznania, uczą się stawiać sobie cele. Wychowywani są w poczuciu bezpieczeństwa. Uczą się ufać sobie i innym. Otaczani są rzetelnością i uczciwością. Uczą się, czym jest prawda i sprawiedliwość. Dzieciom, które mają trudności w nauce, potrzebne jest nasze zrozumienie i wsparcie.

7. Zadania i obowiązki podmiotów realizujących program.

Dyrektor szkoły:

- a) dba o prawidłowe funkcjonowanie szkoły, o odpowiedni poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły, o kształtowanie twórczej atmosfery pracy w szkole,
- b) wspiera finansowo i organizacyjnie działania profilaktyczne w środowisku szkolnym,
- c) stwarza warunki do prawidłowej realizacji Konwencji Praw Dziecka oraz umożliwianie uczniom podtrzymywania poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i religijnej,
- d) kontroluje wypełnianie przez uczniów obowiązku szkolnego,
- e) organizuje szkolenia dla nauczycieli,
- f) dba o zapewnienie bezpieczeństwa na terenie szkoły;

- g) organizuje spotkania ze specjalistami zgodnie z aktualnymi potrzebami;
- h) nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły,
- i) stwarza warunki do poszukiwania optymalnych rozwiązań w zakresie budowania systemu działań wspierających kondycję psychiczną uczniów,
- j) **w razie potrzeby** zapewnia prawidłowe funkcjonowanie szkoły i organizacji kształcenia, w tym zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub innego sposobu realizacji zajęć w okresie ograniczenia funkcjonowania szkoły np. w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19,
- k) w razie potrzeby zapewnia równowagę pomiędzy wymaganiami reżimu sanitarnego a działaniami chroniącymi zdrowie psychiczne uczniów,
- l) **czuwa nad wykonywaniem zadań przez nauczycieli specjalistów.**

1) Nauczyciel:

- a) ma obowiązek reagowania na przejawy wszelkie przejawy agresji i niedostosowania społecznego ucznia,
- b) wspiera swoją postawą i działaniami pedagogicznymi prawidłowy rozwój psychofizyczny uczniów,
- c) pomaga w rozwiązywaniu bieżących problemów edukacyjnych i wychowawczych ucznia w porozumieniu z wychowawcą klasy,
- d) odpowiada za życie, zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole i poza jej terenem,
- e) świadczy pomoc psychologiczno - pedagogiczną w bieżącej pracy z uczniem; **współpracuje z pedagogiem specjalnym,**
- f) omawia z uczniami i rodzicami postępy w nauce, zachowanie i frekwencję,
- g) zapewnia uczniom opiekę, wdraża do samodzielnej pracy i właściwego organizowania wolnego czasu w trakcie zajęć świetlicowych,
- h) wspiera zainteresowania, pasje ucznia,
- i) **w razie potrzeby** realizuje zadania ujęte w procedurach organizacji pracy szkoły uwzględniających wytyczne MEiN, MZ i GIS w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID 19,
- j) udziela uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych, skutków długotrwałej izolacji społecznej, ograniczeń i nieprzewidywalnych zmian.
- k) **Rozwija umiejętności metodyczne w zakresie prawidłowego i skutecznego wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesach edukacyjnych.**
- l) **Wspomaga wychowawczą rolę rodziny.**

2) Wychowawca klasy:

- a) na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w Szkolnym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym opracowuje plan pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów,
- b) zapoznaje uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
- c) prowadzi pedagogizację i konsultacje dla rodziców,

- d) dąży w swojej pracy do integracji zespołu klasowego, sprawuje opiekę wychowawczą nad powierzonymi mu uczniami szkoły poprzez tworzenie warunków wspomagających ich rozwój i przygotowujących uczniów do życia w rodzinie i w społeczeństwie,
- e) poznaje warunki życia i nauki swoich wychowanków,
- f) uczy pozytywnego myślenia i stawiania na sukces poprzez rozwijanie poczucia własnej wartości,
- g) realizuje w toku pracy wychowawczej treści i cele programowe programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły,
- h) **koordynuje pomoc psychologiczno - pedagogiczną w swojej klasie w porozumieniu z pedagogiem specjalnym,**
- i) realizuje zadania z doradztwa zawodowego określone w przepisach,
- j) kształtuje nawyki kulturalnego zachowania, respektowania norm społecznych,
- k) udziela wsparcia uczniowi w przewyżnianiu bieżących problemów i trudności edukacyjnych i wychowawczych w porozumieniu z rodzicami dziecka oraz innymi nauczycielami, **w tym pedagogiem specjalnym**
- l) kształtuje u uczniów postawy prospołeczne, sprzyjające aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym (akcje charytatywne),
- m) **w razie potrzeby** zapoznaje uczniów, rodziców lub opiekunów z wytycznymi ujętymi w procedurach organizacji pracy szkoły uwzględniające wytyczne MEiN, MZ i GIS w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID 19,
- n) ocenia zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami,
- o) **współpracuje z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem specjalnym oraz nauczycielami prowadzącymi zajęcia dla uczniów o specjalnych potrzebach.**

3) Rodzice:

- a) współdziałają z nauczycielami i wychowawcą w sprawach wychowania i kształcenia dzieci,
- b) mają prawo do wychowania zgodnie z własnymi przekonaniami religijnymi i moralnymi, jeśli nie są one w sprzeczności z prawami dziecka,
- c) znają i akceptują program wychowawczo - profilaktyczny proponowany przez szkołę,
- d) wspierają dziecko we wszystkich jego poczynaniach i zapewniają mu poczucie bezpieczeństwa,
- e) wspierają wychowawców i nauczycieli w podejmowanych przez nich działaniach, służą wiedzą, doświadczeniem i pomocą,
- f) aktywnie uczestniczą w życiu szkoły,
- g) dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego swoich dzieci.
- h) uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- i) uczestniczą w zebraniach organizowanych przez szkołę,
- j) uczą i przypominają o przestrzeganiu zasad zachowania bezpieczeństwa w trakcie trwania epidemii,
- k) Rada Rodziców zatwierdza z Radą Pedagogiczną program wychowawczo-profilaktyczny szkoły.

4) Uczniowie, Samorząd Uczniowski:

- a) znają i przestrzegają norm zachowania obowiązujących członków społeczności szkolnej;

- b)** współorganizują imprezy i akcje szkolne,
- c)** akceptują innych uczniów i szanują ich prawa, wydają opinie w przypadku przyznawanych kar zgodnie ze Statutem Szkoły,
- d)** współtworzą społeczność szkolną i wykorzystują swe prawo do samorządności,
- e)** współpracują z Zespołem Wychowawców i Radą Pedagogiczną,
- f)** kierują swym rozwojem i stają się coraz bardziej samodzielni,
- g)** prowadzą zdrowy tryb życia i dbają o swoje środowisko,
- h)** mają szacunek do kultury, języka i tradycji narodowej,
- i)** uczestniczą w opiniowaniu dokumentów szkolnych (Statut Szkoły, Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny);
- j)** przestrzegają zasad zachowania bezpieczeństwa w trakcie trwania epidemii COVID-19.
- k)** uczestniczą w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów.
- l)** **prowadzą akcje pomocy dla potrzebujących kolegów.**

8. Pedagog specjalny:

- a)** **współpracuje z nauczycielami, wychowawcami, specjalistami, rodzicami i uczniami w:**
 - **rekomendowaniu dyrektorowi działań w zakresie zapewnienia aktywnego uczestnictwa uczniów w życiu szkoły oraz tworzeniu warunków dostępności architektonicznej, cyfrowej oraz informacyjno-komunikacyjnej osobom ze szczególnymi potrzebami,**
 - **prowadzeniu badań i działań diagnostycznych związanych z rozpoznawaniem indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów,**
 - **rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych uczniów,**
- b)** **udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej w bezpośredniej pracy z uczniami,**
- c)** **współpracuje, w zależności od potrzeb, z innymi podmiotami (m.in. poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, placówkami doskonalenia nauczycieli, innymi przedszkolami, szkołami i placówkami, organizacjami pozarządowymi, pomocą nauczyciela, pracownikiem socjalnym, asystentem rodziny),**
- d)** **przedstawia radzie pedagogicznej propozycje w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli w zakresie wymienionych wyżej zadań.**

9. **Pedagog szkolny/psycholog:**

- a)** **diagnozuje środowisko wychowawcze, w tym stan kondycji psychicznej uczniów,**
- b)** **uczestniczy w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,**

- c) zapewnia uczniom pomoc psychologiczną w odpowiednich formach,
- d) współpracuje z rodzicami uczniów potrzebującymi szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki, wsparcia psychologicznego,
- e) zabiega o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,
- f) współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów,
- g) współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym, w tym z poradnią psychologiczno-pedagogiczną,
- h) wspiera nauczycieli, wychowawców, inne osoby pracujące z uczniami w identyfikacji problemów uczniów, w tym wczesnych objawów depresji, a także w udzielaniu im wsparcia,
- i) rozwija współpracę z nauczycielami, wychowawcami, a także pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznych w celu szybkiego i skutecznego reagowania na zaobserwowane problemy uczniów,
- j) aktywnie włącza się do bezpośredniej pracy profilaktycznej i bezpośredniego wsparcia uczniów i rodziców, służy doradztwem dla nauczycieli, wspiera ich w identyfikowaniu problemów uczniów i prowadzeniu z uczniami zajęć wspierających, integracyjnych, profilaktycznych,
- k) wspiera nauczycieli, wychowawców, innych psychologów czy pedagogów, którym trudno jest wspierać uczniów w związku z tym, że sami przeżywają stan silnego przygnębienia epidemią, przemęczenia lub przechodzą inny kryzys psychiczny
- l) promuje budowanie dobrych, wzajemnych relacji pomiędzy wszystkimi grupami społeczności szkolnej, jako czynnika zwiększającego skuteczność i efektywność udzielanego wsparcia.

IV. Rozdział 3

1. Treści i działania o charakterze wychowawczo –profilaktycznym dla uczniów klas I- III.

Zadania o charakterze wychowawczo-profilaktycznym	Sposoby realizacji zadań
Wzajemne poznanie się.	1. Uczniowie biorą udział w zabawach integrujących grupę lub zespół klasowy. 2. Uczestniczą w uroczystościach klasowych, szkolnych i środowiskowych.
Tworzenie warunków rozwoju indywidualnych zainteresowań.	1. Prowadzenie zajęć pozalekcyjnych: koło artystyczne, koło języka angielskiego i innych wg potrzeb. 2. Indywidualna praca z uczniem zdolnym - przygotowanie do konkursów. Organizacja i uczestnictwo w różnego rodzaju konkursach szkolnych i o szerszym zasięgu.

Poznanie reguł zachowania w miejscach publicznych.	1. Uczniowie stosują formy dobrego zachowania. 2. Biorą udział w imprezach kulturalnych na terenie szkoły i poza nią z zachowaniem zasad bezpieczeństwa i dobrego zachowania. 3. Potrafią zachować się w instytucjach kultury, kościele i środkach komunikacji.
Przeciwdziałanie agresji i przemocy utrudniające życie we współczesnym świecie.	1. Praca nad doskonaleniem swojego charakteru i wyzbyciem się słabości. 2. Uczestnictwo w zajęciach mających na celu wyeliminowania niepożądanych zachowań. 3. Uczenie radzenia sobie z negatywnymi emocjami w sytuacjach stresowych. 4. Odeagowanie emocjonalne poprzez ruch, taniec, muzykę, działalność plastyczną w formie wspólnej zabawy. 5. Nauka właściwego reagowania na zjawisko „cyberprzemocy”.
Bezpieczeństwo.	1. Nauczyciele zapoznają uczniów z regulaminami. 2. Organizacja pogadanek, zajęć warsztatowych dotyczących bezpieczeństwa (wdrażanie do bezpiecznych zachowań na drodze do i ze szkoły, w czasie zabaw i gier w domu, na ulicy, podwórku). 3. Współpraca z policją w zakresie bezpieczeństwa uczniów w szkole, poza nią i w kontaktach z obcymi. 4. Zapoznanie uczniów z telefonami alarmowymi oraz zasadami udzielania pierwszej pomocy. 5. Zapoznanie z zasadami BHP na lekcjach. 6. Zaznajamianie z zasadami bezpiecznego i efektywnego korzystania z Internetu i urządzeń elektronicznych (telefonów komórkowych, tabletów, komputerów itp.). 7. Zapewnienie bezpieczeństwa uczniom na przerwach. 8. Zapoznanie uczniów z procedurami obowiązującymi w szkole w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i pandemią. 9. Podejmowanie rozmów o wojnie i zagrożeniu, kiedy uczniowie mają taką potrzebę, nie wzbudzanie niepotrzebnego lęku czy chaosu.
Wdrażanie ucznia do samodzielności.	1. Uczestnictwo w pogadankach dotyczących samodzielności w wykonywaniu czynności samoobsługowych i pracy na lekcji. 2. Samodzielne korzystanie z biblioteki szkolnej - uczniowie poznają zasoby i zachęceni są do czytelnictwa.
Tolerancja dla inności. Prawa dziecka.	1. Zapoznanie z prawami dziecka wynikającymi z Konwencji o Prawach Dziecka. 2. Poznanie obowiązków ucznia. 3. Nauczyciele uświadamiają dzieciom, do kogo mogą się zwrócić z prośbą o pomoc.

	4. Uczniowie uczestniczą w pogadankach na temat tolerancji i szacunku dla drugiego człowieka. 5. Pogadanki na temat trudności w codziennych sytuacjach szkolnych ucznia niepełnosprawnego.
Dbałość o dobry klimat w szkole.	1. Badanie samopoczucia ucznia w szkole. 2. Obserwacja zachowań na tle rówieśników. 3. Współpraca z Samorządem Uczniowskim. 4. Dbanie o ład, porządek w najbliższym otoczeniu, dbanie o mienie szkoły.
Kształtowanie postaw obywatelsko – patriotycznych. Poszanowanie drugiego człowieka	1. Uczniowie kultywują tradycje związane z najbliższą okolicą, krajem poprzez lekcje tematyczne, wyjścia pod obelisk, prace plastyczne, piosenki patriotyczne. 2. Uczeń zna symbole narodowe i szkolne potrafi się wobec nich godnie zachować. 3. Uczeń zna hymn narodowy. 4. Uczestniczą w uroczystościach o charakterze szkolnym i państwowym. 5. Prowadzenie pogadanek i rozmów na temat potrzeb ludzi starszych, konieczności obdarzenia ich szacunkiem i opieką. (Wykonanie upominków dla Babć i Dziadków z okazji ich święta).
Przygotowanie uczniów do praktycznego wykorzystania wiedzy.	1. Uczestniczenie w spektaklach teatralnych. 2. Korzystanie z różnorodnych źródeł informacji - wykonywanie projektów. 3. Rozwijanie zdolności logicznego i twórczego myślenia na wszystkich przedmiotach. 4. Zapoznavanie uczniów ze specyfiką różnych zawodów. 5. Uczestnictwo w warsztatach krawieckich.
Propagowanie zdrowego stylu życia.	1. Praca na zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych, w organizacjach działających w szkole. 2. Uczestnictwo w konkursach profilaktycznych. 3. Udział w akcjach i programach prozdrowotnych: „Szkłanka mleka”, „Owoce w szkole”, „Znamię, znam je”. 4. Profilaktyka zdrowego uzębienia. 5. Przeciwdziałanie wadą postawy: (-) zwracanie uwagi na właściwą postawę ciała, (-) dostosowanie sprzętu szkolnego do wzrostu oraz indywidualnych potrzeb ucznia, (-) sprawdzenie wagi plecaka szkolnego i masy ciała ucznia oraz porównanie wyników z wytycznymi, (-) umożliwienie uczniom zostawiania podręczników oraz przyborów w szkole, (-) przeprowadzenie pogadanki z uczniami na godzinie wychowawczej oraz rozmowy z rodzicami dotyczącej zawartości oraz prawidłowego używania plecaków szkolnych, (-) korzystanie na lekcji z e-podręczników, (-) promowanie aktywnych form spędzania wolnego czasu.

	6. Objęcie fachową pomocą uczniów z wadami postawy. 7. Promowanie racjonalnego rozkładu dnia: sen, czas poświęcony na naukę i wypoczynek. 8. Kształcenie i wzmacnianie postaw przeciwnych używaniu substancji psychoaktywnych wśród najmłodszych poprzez pogadanki. 9. Zapoznanie z podstawowymi zasadami dbałości o zdrowie własne i innych, z uwzględnieniem sytuacji epidemiologicznej.
Eliminowanie napięć psychicznych spowodowanych niepowodzeniami szkolnymi oraz trudnościami w kontaktach z rówieśnikami.	1. Organizacja zajęć: dydaktyczno – wyrównawczych, zajęć korekcyjno - kompensacyjnych, logopedycznych. 2. Indywidualne rozmowy z wychowawcami. 3. Współpraca z poradnią psychologiczną – pedagogiczną. 4. Umożliwienie konsultacji z psychologiem/pedagogiem specjalnym.
Pomoc rodzicom, nauczycielom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych.	1. Bieżące informowanie rodziców o sytuacji dziecka w szkole i poza nią. 2. Dostarczenie aktualnych informacji rodzicom, nauczycielom, opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych poprzez spotkania ze specjalistami. 3. Indywidualne rozmowy z uczniem i rodzicem. 4. Konsultacje dla rodziców. 5. Podejmowanie wspólnych inicjatyw w zakresie rozwiązywania trudności lub eliminowania zagrożeń, m.in. warsztaty prowadzone przez specjalistów i tematykę lekcji wychowawczych. 6. Zapoznanie rodziców z Konwencją o Prawach Dziecka, Statutem Szkoły i regulaminami, programami. 6. Udostępnianie wykazu instytucji, gdzie można uzyskać pomoc specjalistyczną. 7. Doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania niebezpiecznych środków i substancji, a także norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego poprzez uczestnictwo np. w radach szkoleniowych, kursach i szkoleniach. 8. Umożliwienie konsultacji z psychologiem/pedagogiem specjalnym.
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.	Ochrona ofiar przemocy: rozmowa z uczniem, konsultacje z rodzicami, w razie konieczności wszczęcie procedury „Niebieskiej karty”.

9. Treści i działania o charakterze wychowawczo –profilaktycznym dla uczniów klas IV – VIII.

Zadania o charakterze wychowawczo-profilaktycznym	Sposoby realizacji zadań
---	--------------------------

Rozwój osobowości ucznia.	1. Wspomaganie umiejętności samopoznania: (-) wykorzystywanie sytuacji szkolnych do treningu rozpoznawania własnych emocji, uczuć, predyspozycji i deficytów, (-) wdrażanie do autorefleksji, 2. Stymulowanie rozwoju samoakceptacji i samokontroli: (-) kształtowanie umiejętności kontrolowania zachowania i panowania nad emocjami i kreowania własnego wizerunku, (-) wdrażanie do samooceny, 3. Umiejętność wykorzystania własnego potencjału: (-) motywowanie do nauki szkolnej, (-) stwarzanie warunków do realizowania działań wynikających z zainteresowań, (-) rozwijanie zdolności twórczego myślenia, (-) kreowanie warunków sprzyjających rozwojowi indywidualnych talentów i uzdolnień, (-) pomoc w radzeniu sobie z własnymi niedoskonałościami, (-) kształtowanie hierarchii wartości, (-) praca z uczniem zdolnym, (-) praca z uczniem o specyficznych potrzebach edukacyjnych, (-) podnoszenie efektów kształcenia poprzez uświadamianie wagi edukacji i wyników egzaminów zewnętrznych, (-) uczenie planowania i dobrej organizacji własnej pracy. 4. Uczestnictwo w zajęciach pozalekcyjnych. 5. Kształtowanie umiejętności przestrzegania obowiązujących reguł oraz zasad i ograniczeń zawartych w procedurach organizacji pracy szkoły uwzględniające wytyczne MEN, MZ i GIS w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID 19.
Wyposażenie ucznia w umiejętności niezbędne do współdziałania w zespole.	1. Integracja zespołów klasowych i społeczności szkolnej poprzez: (-) gry i zabawy integracyjne, (-) organizowanie w miarę możliwości imprez klasowych, wycieczek i imprez szkolnych, (-) zajęcia warsztatowe, (-) godziny wychowawcze, (-) wspólne wyjazdy do kina, teatru. 2. Zapoznanie uczniów z normami współżycia społecznego poprzez: (-) promowanie zasad bezpiecznego i kulturalnego zachowania się, (-) poszanowanie praw i potrzeb innych, (-) tworzenie kodeksu klasowego. 3. Doskonalenie kompetencji emocjonalnych i społecznych poprzez: (-) wdrażanie do empatii, (-) współpracę w zespołach, (-) realizację projektów,

	(-) kształtowanie umiejętności efektywnego zachowania się w sytuacjach trudnych, konfliktowych, ryzykownych, (-) poszerzanie wiedzy uczniów na temat wpływu sytuacji kryzysowej na funkcjonowanie w szkole oraz możliwości uzyskania pomocy w szkole i poza szkołą. 4. Eliminowanie zachowań agresywnych poprzez: (-) kształtowanie umiejętności nieagresywnego rozwiązywania konfliktów i zachowania się w sytuacji problemowej, (-) rozpoznawanie i nazywanie zachowań agresywnych, (-) wyciąganie surowych konsekwencji wobec osób nierespektujących norm społecznych, (-) zapewnienie bezpieczeństwa uczniów na przerwach. (-) organizację warsztatów dotyczących radzenia sobie z emocjami. 5. Dostrzeganie dobrych aspektów działania zespołowego.
Przygotowanie do podejmowania i pełnienia ról społecznych i obywatelskich.	1. Zapoznanie uczniów z dokumentami szkoły (Statut, regulaminy, procedury). 2. Wytworzenie potrzeby aktywnego udziału w życiu szkoły, stymulowanie postaw prospołecznych poprzez: (-) zachęcanie do aktywnego udziału w życiu szkoły, (-) poszanowanie mienia szkoły, (-) tworzenie zwyczajów i tradycji szkoły, (-) wybory samorządu klasowego i szkolnego, (-) udział w akcjach charytatywnych. 3. Realizacja zadań z doradztwa zawodowego według określonych przepisów. 4. Kształtowanie umiejętności wchodzenia we właściwe relacje z ludźmi. 5. Uczenie działania zespołowego, tworzenia klimatu dialogu i efektywnej współpracy, umiejętności słuchania innych i rozumienia ich poglądów. 6. Kształtowanie poczucia tolerancji dla wszelkiej odmienności. 7. Rozwijanie potrzeby ciągłego doskonalenia siebie jako jednostki, członka rodziny i społeczeństwa. 8. Przypomnienie zasad ruchu drogowego – bezpieczeństwo w drodze do i ze szkoły.
Poznanie kultury wybranych krajów europejskich	1. Zajęcia na lekcjach języka angielskiego i języka niemieckiego, geografii. 2. Organizacja spotkania z podróżnikiem.
Kształtowanie postaw patriotycznych.	1. Zapoznanie uczniów z historią wioski i rejonu, zabytkami, kulturą, itp. 2. Uczestnictwo w akademiach o charakterze patriotycznym przygotowanych przez uczniów. 3. Udział w obchodach świąt państwowych.

	4. Udział w Zlocie Niepodległościowym w Łowczówku. 5. Kształtowanie tożsamości narodowej przy jednoczesnym otwarciu na wartości kultury innych krajów. 6. Wykonanie okazjonalnych gazetek w salach. 7. Wpajanie szacunku do symboli narodowych. 8. Podkreślanie wkładu Polski w kulturę europejską (tradycje niepodległościowe, polscy nobliści, wybitni naukowcy, artyści). 9. Udział w wycieczkach o charakterze patriotycznym.
Kształtowanie postaw i nawyków proekologicznych.	1. Zajęcia na lekcjach przyrody, biologii, chemii, geografii, fizyki. 2. Uczestnictwo w konkursach związanych z tematyką ekologiczną. 3. Działania ekologiczne: (-) „Sprzątanie świata”, (-) udział w akcji ekologicznej „TUSZ DO PAKI” z jednoczesną pomocą schroniskom dla zwierząt, (-) uroczyste obchody Dnia Ziemi, (-) udział w programie „Eko świadomi młodzi obywatele Małopolski”. 4. Kształtowanie nawyku zbiórki surowców wtórnych poprzez zbiórkę nakrętek, baterii. 5. Uświadomienie uczniom znaczenia segregacji odpadów. 6. Wycieczki krajoznawcze.
Likwidacja deficytów rozwojowych, w szczególności u dzieci ze specyficznymi potrzebami edukacyjnym.	1. Organizacja zajęć dydaktyczno – wyrównawczych i specjalistycznych według potrzeb. 2. Indywidualne rozmowy z wychowawcami klas. 3. Współpraca z poradnią psychologiczno - pedagogiczną. 4. Współpraca z pedagogiem specjalnym.
Pomoc materialna dzieciom z rodzin o niskim statusie materialnym.	1. Współpraca z MOPS. 2. Współpraca z Caritas. 3. Współpraca z Gminną Administracją Oświaty w Tuchowie.
Pomoc rodzicom, nauczycielom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych.	1. Bieżące informowanie rodziców o sytuacji dziecka w szkole i poza nią. 2. Indywidualne rozmowy z uczniem i rodzicem. 3. Konsultacje dla rodziców. 4. Zapoznanie rodziców z Konwencją o Prawach Dziecka, Statutem Szkoły i regulaminami, programami. 5. Doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania niebezpiecznych środków i substancji, a także norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego poprzez uczestnictwo w formach doskonalenia: kursach, szkoleniach. 6. Dostarczenie aktualnych informacji rodzicom, nauczycielom, opiekunom na temat skutecznych

	sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych poprzez spotkania ze specjalistami, np. pedagogiem specjalnym .
Integrowanie działań wychowawczych szkoły i rodziny.	1. Spotkania rodziców z wychowawcami na zebraniach i indywidualne konsultacje (wzajemna wymiana informacji o postępach w nauce i zachowaniu uczniów). 2. Udział rodziców w organizowanych przez szkołę uroczystościach i imprezach szkolnych. 3. Zachęcanie rodziców do współorganizowania wspólnych wyjazdów i imprez szkolnych. 4. Wspomaganie wychowawczej roli rodziny poprzez realizację zajęć edukacyjnych wychowanie do życia w rodzinie.
Zdrowy styl życia.	1. Pogadanki na tematy zdrowia i zdrowego stylu życia na godzinach wychowawczych i innych zajęciach edukacyjnych. 2. Przekazywanie informacji o higienie ciała i odzieży w okresie dojrzewania, racjonalnym odżywianiu się. 3. Udział szkoły w akcjach i programach prozdrowotnych, np. „Owoce w szkole”, „Szlanka mleka”. 4. Fluoryzacja zębów - program profilaktyczny. 5. Rozwijanie tężyzny fizycznej szczególnie na lekcjach wychowania fizycznego. 6. Dbłość o czystość, ład i estetykę otoczenia. 7. Organizacja konkursów wiedzy, plastycznych dotyczących promocji zdrowia. 8. Doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki uzależnień w formie szkoleń i kursów. 9. Przeciwdziałanie wadą postawy: (-) zwracanie uwagi na właściwą postawę ciała, (-) dostosowanie sprzętu szkolnego do wzrostu oraz indywidualnych potrzeb ucznia, (-) sprawdzenie wagi plecaka szkolnego i masy ciała ucznia oraz porównanie wyników z wytycznymi, (-) umożliwienie uczniom zostawiania podręczników oraz przyborów w szkole, (-) przeprowadzenie pogadanki z uczniami na godzinie wychowawczej oraz rozmowy z rodzicami dotyczącej zawartości oraz prawidłowego używania plecaków szkolnych, (-) korzystanie na lekcji z e-podręczników, (-) wypożyczenie uczniom drugiego kompletu podręczników, (-) organizowanie zajęć sportowych 10. Zapoznanie z podstawowymi zasadami dbałości o zdrowie własne i innych, z uwzględnieniem sytuacji epidemiologicznej.
Profilaktyka zagrożeń.	1. Środki i substancje psychoaktywne: (-) diagnoza środowiska ucznia, (-) wyposażenie uczniów, rodziców i nauczycieli w wiedzę o uzależnieniach i możliwościach szukania

	pomocy w sytuacji sięgania po narkotyki, dopalacze, alkohol, nikotynę, (-) gazetki ściennie, (-) bieżące informowanie rodziców/prawnych opiekunów o widocznej zmianie w zachowaniu dziecka, o swoich sugestiach i spostrzeżeniach, (-) spotkania profilaktyczne z ekspertem w tej dziedzinie. 2. Agresja, przemoc psychiczna, zachowanie dyskryminacyjne, cyberprzemoc: (-) systematyczna edukacja uczniów w zakresie radzenia sobie z własnymi trudnymi uczuciami oraz w zakresie ochrony przed agresją, przemocą, kształcenie umiejętności rozwiązywania problemów bez użycia siły, (-) zapoznanie uczniów ze zbiorem zasad i norm obowiązujących w szkole, (-) pogadanki, lekcje wychowawcze, (-) stała współpraca z pracownikami szkoły a zwłaszcza z pedagogiem specjalnym w zakresie zaobserwowanych negatywnych zachowań uczniów, (-) reagowanie na wszystkie niepożądane zachowania ucznia, (-) Uświadomienie konieczności poszanowania przedmiotów w naszym otoczeniu, ponoszenia odpowiedzialności za ich dewastację, (-) spotkania z przedstawicielami Policji dotyczące odpowiedzialności nieletnich. 3. Kształtowanie pożądanych społecznie postaw wobec zagrożeń cywilizacyjnych poprzez: (-) propagowanie wiadomości dotyczących zagrożeń cywilizacyjnych (terroryzm, głód, choroby) (-) wyjaśnianie jak sobie radzić i gdzie szukać pomocy, (-) omawianie zagrożeń związanych z korzystaniem z Internetu, cyberprzemocą, ujawnienia danych osobowych. (-) wskazywanie szkodliwości nadmiernego korzystania z urządzeń telekomunikacyjnych, (-) przedstawienie konsekwencji za podejmowanie niewłaściwych działań w sieci internetowej.
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.	1. Diagnoza środowiska: (-) wczesne wykrywanie form przemocy wśród uczniów, (-) ochrona ofiar przemocy: rozmowy z uczniem, konsultacje z rodzicami, w razie konieczności wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty”. 2. Współpraca z instytucjami udzielającymi pomocy i wsparcia. 3. Pogłębianie wiedzy pedagogicznej w zakresie problematyki przemocy, uczestnictwo w szkoleniach.

V. Rozdział

1. Ewaluacja programu

Przebieg pracy wychowawczo - profilaktycznej i jej efekty poddawane są systematycznej obserwacji i

ocenie. Informacje zwrotne pochodzące od uczniów, rodziców i nauczycieli służą doskonaleniu pracy i stanowią podstawę do planowania zamierzeń wychowawczych w kolejnym roku szkolnym.

.....
/zaopiniowano na zebraniu RP, data/

.....
/podpis dyrektora/

.....
/Zatwierdzono na zebraniu RR, data, podpis/